

Daniel Kientzy

Daniel Kientzy și muzica românească

Irina Nițu

„[...] iubesc sincer muzica românească”. „Sunt obișnuit cu această muzică, cu profunzimea și conceptualitatea ei, pe care nu le găsesc în altă parte”¹ - sunt afirmații ale saxofonistului francez Daniel Kientzy, unul dintre cei mai cunoscuți, apreciați și des întâlniți interpreți de muzică contemporană pe scenele de concert bucureștene. Mai mult, este unul dintre foarte puținii artiști străini al căror nume este indisolubil legat de spațiul și muzica românească, până-ntr-acolo încât să-i fie confundată, uneori, naționalitatea.

¹ Toate citatele din articol reprezintă fragmente extrase din diverse interviuri acordate prin e-mail subsemnatei cu prilejul unei documentări despre Daniel Kientzy realizată în anul 2006.

Daniel Kientzy s-a născut la 13 iunie, 1951, la Perigueux, un oraș din sudul Franței. Atras de muzică, ia cursuri private de chitară și solfegiu. Începuturile cariere sale muzicale se leagă însă de chitara bas, la care Daniel Kientzy cânta în diverse formații de muzică pop, jazz, jazz-rock, rock'n roll și rock, avându-l ca idol pe cântărețul Johnny Hallyday. Înrolarea în armată l-a determinat să abordeze un nou instrument, saxofonul, devenit emblematic pentru evoluția sa ulterioară. Urmează studii de specialitate la conservatoare din Franța (Limoges, Paris), obține distincții – dar nu se oprește aici. Tatonează un alt instrument, contrabasul, la Conservatorul din Versailles, se îndreaptă apoi către muzica veche studiind o serie de instrumente de epocă (viola da gamba, cromorna, flaut transversal - à bec, cimpoi) și fondează (la terminarea studiilor din Paris, cu un grup de tineri muzicieni) ansamblul *Musica ficta*. Se specializează, astfel, în interpretarea muzicii evului mediu, renaștentiste și baroce.

Daniel Kientzy este un artist complet, interpret a cărui evoluție muzicală surprinde prin repetatele încercări de a explora noi posibilități expresive ale instrumentelor pe care le-a abordat. Concentrat asupra saxofonului, el scrie adevărate pagini de istorie legate de acest instrument. Daniel Kientzy a cercetat permanent resursele saxofonului și ale familiei acestuia, a revoluționat actul interpretativ prin inovații de natură tehnică și expresivă pe care le-a teoretizat în volume precum: *Saxofonul* (1987), *Saxologie* (1991) și *Arta saxofonului* (1993). Una dintre cele mai importante consecințe o constituie proiectarea și realizarea celui de-al șaptelea membru al familiei, cel mai grav cu puțință, care se află doar în posesia lui. Nu este singura curiozitate legată de numele lui Daniel: este, din câte cunoaștem, unicul saxofonist care stăpânește toate cele șapte instrumente cu aceeași dexteritate.

Începând cu ani '80, Daniel Kientzy a desfășurat o carieră concertistică impresionantă, devenind „stăpânul celor 7 instrumente” ale sale. Întâmplarea a făcut ca, tot în aceeași perioadă, să ia naștere legătura cu muzicienii și muzica românească, una dintre cele mai cunoscute și longevive din istoria muzicii românești – cel puțin. Practica instrumentală l-a

determinat pe Daniel să realizeze un tratat ce descrie modalitățile de producere a multifonicelor, o tehnică specială care permite unui instrument monodic (de suflat) să emită sunete simultane (unul natural, iar celelalte – armonicile sale). Toate detaliile se regăsesc în volumul *Les sons multiples aux saxophones* semnat de D. Kientzy, bun de tipar în anul 1981. Când s-a prezentat cu el la Editura Salabert din Paris pentru a încerca să-l publice, directorul acestei renumite edituri franceze era Costin Mioreanu, compozitor de origine română, naturalizat francez din anul 1977. S-au întâlnit, au discutat, și de atunci i-a leagat o strânsă prietenie. Bineînțeles, cartea despre multifonice a fost publicată în același an, fiind pentru mulți compozitori o sursă importantă de documentare și în același timp un motiv de a-l cunoaște mai bine pe autorul-interpret.

Acest prim contact cu Costin Mioreanu marchează așadar începutul unei îndelungate relații nu doar între cei doi, ci între două culturi: cea franceză și cea română, Daniel Kientzy putând fi considerat mesagerul amândurora. După această întâlnire, lui Daniel i s-a oferit șansa de a cunoaște muzica românească și pe alți creatori de aceeași naționalitate. Cum apetența sa pentru nou era în permanentă efervescență, nu a stat pe gânduri când i s-a oferit ocazia de a concerta în România. De aici și până la a deveni un reper constant în viața muzicală românească n-a fost decât un pas.

Întâlniți fie la Paris, fie la București, numeroși compozitori români – a căror listă e prea lungă pentru a o cita aici – au descoperit prin intermediul lui Daniel posibilitățile expresive ale saxofonului (instrument nefamiliar sălilor obișnuite de concert) și au intuit pasiunea acestui interpret unic.

Nicolae Brânduş mărturisea: *"Majoritatea compozitorilor români i-au destinat opusuri remarcabile, pe care le-a creat în deplină autoritate, îmbogățindu-și atât repertoriul personal, cât și literatura românească dedicată acestui instrument – i-aș zice, mai degrabă, unui artist – care prin interpretările sale a adus un plus de relevanță culturii muzicale românești de ultimă oră peste tot în lume".* Extraordinara sa disponibilitate, plăcerea cu care discută despre muzică l-au apropiat cu ușurință de muzicienii români.

Radu Stan afirma: *"Talentul de a comunica cu oamenii este un mare atu al lui Daniel. Cu el nu e greu să fii la pertu... Realizează extrem de ușor o punte între interpret și compozitor."* Ca

rezultat, saxofonul se bucură acum de sute de lucrări (aflate în repertoriul lui D. Kientzy), iar muzica românească pentru saxofon a beneficiat de nenumărate ocazii de a fi ascultată de publicul de pretutindeni. În concerte live, în România și întreaga Europă – Daniel Kientzy a prezentat creații ale compozitorilor români cu o pasiune ce denotă o afinitate specială pentru muzica pe care o abordează.

Ștefan Niculescu scria: *"Muzica noastră a găsit în Kientzy un interpret de primă mărime spre a se face cunoscută în lume, iar Kientzy a intuit la compozitorii români capacitatea de a încorpora organic, în creații originale, fascinantele lui descoperiri sau invenții instrumentale. Kientzy este o forță a naturii. El a stimulat, pe măsura dimensiunilor lui – aș spune*

himalayene -, creativitatea fiecărui autor solicitat de el să-i compună o lucrare”.

Prezență constantă în cadrul *Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi*, cel mai important eveniment muzical destinat creației contemporane, Daniel Kientzy s-a remarcat tot mai pregnant ca interpret al creațiilor românești pentru saxofon. Îi sunt datorate cele mai multe audiții absolute, interpretări de referință, dar și înregistrări pe compact-discuri care constituie atât dovezi ale numărului impunător de piese aflate în repertoriul său, cât și mărturii ale artei sale interpretative.

În calitate de solist sau partener de scenă al altor instrumentiști (români, străini – e dificil să amintim doar câteva nume), Daniel Kientzy rămâne pentru noi un virtuoz al saxofoanelor, unul dintre cei mai importanți *translatori*

ai creațiilor românești contemporane. Sau, pentru a cita câteva scurte caracterizări făcute de compozitori: *”...un mare artist. Un gigant instrumentist. Un om de o mare generozitate și disponibilitate.”* (**Iancu Dumitrescu**); *”...un „magician” al saxofonului pe care îl valorizează și îl potențează cu virtuțile sale artistice inegalabile.”* (**Sorin Lerescu**); *”o forță a naturii, debordând de o energie și o muzicalitate incredibilă...”* (**Diana Rotaru**); *”...un foc ce arde continuu. Energie, foarte multă muncă și plăcere de a cânta sunt calități care te fac să vrei să scrii pentru el, să cânți cu el, să colaborezi cu el în tot ceea ce înseamnă MUZICĂ.”* (**Irinel Anghel**); *”... artist scormonitor în adâncurile muzicii, de o extremă rigoare în asimilarea partiturii și totodată liber de orice prejudecată sau convenționalism, spirit întrutotul modern și inventiv în explorarea sau exploatarea noului”* (**Ștefan Niculescu**).

La mulți ani, Daniel Kientzy!